

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Πολιτισμική Εικονολογία

Κωδικός μαθήματος: BNE 027

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11815

Διδάσκουσα: Αμπατζοπούλου Φραγκίσκη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Η Ποίηση της Πρώτης Μεταπολεμικής Γενιάς

Κωδικός μαθήματος: BNE 035

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11841

Διδάσκουσα: Gaia Zaccagni

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Νεοελληνική Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 090

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11816

Διδάσκουσα: Μαίρη Ρούσου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα σημαντικότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, από τις απαρχές μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

Στην εισαγωγή εξετάζονται οι νεότερες τάσεις για την αποσαφήνιση του όρου «λογοτεχνία», ενώ παράλληλα γίνεται σύντομη επισκόπηση των επικρατέστερων απόψεων για τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Στη συνέχεια εξετάζονται αποσπάσματα πεζών και ποιητικών κειμένων από τον 12^ο μέχρι τον 19^ο αιώνα, με έμφαση σε εκείνα τα έργα που θεωρούνται σταθμοί στην εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας, όπως για παράδειγμα ο *Απόκοπος*, τα Κυπριακά Ερωτικά ποιήματα, τα κυριότερα έργα της κρητικής λογοτεχνίας της ακμής, κείμενα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, το έργο του Δ. Σολωμού, οι Ωδές του Α. Κάλβου.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 100

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11817

Διδάσκων: Martin Hinterberger

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από μια γραμματολογική επισκόπηση, το μάθημα παρουσίαζε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της βυζαντινής λογοτεχνίας και την εξέλιξη της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας προς τα ελληνικά, εξοικειώνοντας του φοιτητές με την χρήση των σχετικών βοηθημάτων (λεξικά, γραμματικές, εγχειρίδια κ.λ.π.). Μελετώνται και μεταφράζονται ποικίλα αποσπάσματα στο πρωτότυπο, ενώ διαβάζονται και ορισμένα κείμενα σε νεοελληνική απόδοση. Τα επιλεγόμενα κείμενα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών ειδών και υφολογικών επίπεδων από τον 1^ο μέχρι και τον 15^ο αιώνα.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία

Κωδικός μαθήματος: BNE 110

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 10082

Διδάσκουσα: Γιαννούλη Αντωνία

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή στην ιστορία της ελληνικής γραφής και των χειρογράφων από την εμφάνιση του κώδικα (2ος αιώνας μ.Χ.) μέχρι και την εδραίωση της τυπογραφίας (16ος αιώνας). Στο μάθημα αναπτύσσονται γενικότερα θέματα (υλικά, γραφές, τεχνικές και εργαστήρια παραγωγής, οικονομικά και κοινωνικά συμφραζόμενα, χρονολόγηση), ενώ παράλληλα περιλαμβάνεται άσκηση στην ανάγνωση και μεταγραφή των χειρογράφων.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας

Κωδικός μαθήματος: BNE 130

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 10055

Διδάσκων: Μαρίνος Πουργούρης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση βασικών εννοιών της λογοτεχνικής θεωρίας και η ανάδειξη του διαρκούς διαλόγου του θεωρητικού προβληματισμού, αφενός με τα πεδία της λογοτεχνικής πράξης και της λογοτεχνικής κριτικής και, αφετέρου, με το λόγο που αναπτύσσεται κάθε φορά σε συγγενικούς επιστημονικούς κλάδους (φιλοσοφία, ψυχολογία, γλωσσολογία κ.ά.). Στο μάθημα εξετάζονται θεμελιώδη κείμενα λογοτεχνικής θεωρίας με άξονα βασικά ερωτήματα, που απασχόλησαν διαχρονικά τη θεωρητική σκέψη (μίμηση, σχέσεις συγγραφέα- κειμένου, αυτονομία κειμένου, ρόλος αναγνώστη κ.ά.). Οι θεωρητικές αντιλήψεις ερευνώνται στο πλαίσιο της ιστορικής τους διαμόρφωσης (συγχρονικής και διαχρονικής), ενώ οι προβολές τους ανιχνεύονται με ασκήσεις επί συγκεκριμένων λογοτεχνικών και κριτικών κειμένων.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Νεοελληνική Μετρική

Κωδικός μαθήματος: BNE 141

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 10401

Διδάσκων: Παντελής Βουτουρής

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα εξετάζονται τα νεοελληνικά παραδοσιακά μέτρα, οι επιδράσεις της ιταλικής, κυρίως, στιχουργίας στην ποίηση του 19ου αιώνα, η μετάβαση από τον «ελευθερωμένο» στο σύγχρονο ελεύθερο στίχο.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Το Αρχαίο Μεσαιωνικό Μυθιστόρημα

Κωδικός μαθήματος: BNE 222

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11819

Διδάσκων: Παναγιώτης Αγαπητός

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η παράδοση παρουσιάζει την εξέλιξη της μυθιστορηματικής γραφής από τον 2ο μέχρι και τον 14ο αιώνα. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί κυρίως σε ζητήματα αφηγηματικής δομής, διακειμενικότητας, ποιητικής του μυθιστορήματος και αισθητικής του ερωτισμού. Θα διαβαστούν ερωτικά μυθιστορήματα της ύστερης ελληνιστικής και βυζαντινής λογοτεχνίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Καθρέφτες Γυναικών

Κωδικός μαθήματος: BNE 225

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11820

Διδάσκων: Καπλάνης Τάσος

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

BNE 225 «Καθρέφτες Γυναικών»: Για μια ιστορία της πρώιμης νεοελληνικής σεξουαλικότητας

Οι «καθρέφτες γυναικών» είναι ένα καινοφανές λογοτεχνικό είδος του δυτικού μεσαίωνα που γνώρισε μεγάλη διάδοση και στην πρώιμη νεότερη ευρωπαϊκή λογοτεχνία. Το είδος, με διαφορετικούς όρους και τρόπους, εμφανίστηκε και στην πρώιμη νεοελληνική λογοτεχνία, ενώ η άνθισή του μπορεί με ασφάλεια να τοποθετηθεί στην Κρήτη του 15ου-16ου αιώνα και περιλαμβάνει κείμενα όπως το *Συναξάρι των ευγενικών γυναικών και τιμιοτάτων αρχόντισσων*, τον *Έπαινο των γυναικών*, την *Ιστορία των γυναικών των καλών και των κακών* του Τζάνε Βεντράμου, κλπ. Τα κείμενα αυτά είναι κατά κύριο λόγο ψυχοφελή αναγνώσματα που κινούνται σε ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών τρόπων από το μισογυνισμό μέχρι τον ηθικοδιδασκτισμό και τη σάτιρα.

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστεί η σχέση των κειμένων αυτών μεταξύ τους και με τα δυτικά αντίστοιχά τους, αλλά και με τη διαμορφωμένη ήδη από την αρχαιότητα θέση της γυναίκας στη λογοτεχνία. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κατασκευή του κοινωνικού φύλου έτσι όπως εμφανίζεται μέσα από τα κείμενα αυτά και στους βασικούς τρόπους με τους οποίους επιτυγχάνεται στα χρόνια αυτά ο περιορισμός και ο έλεγχος της ανθρώπινης σεξουαλικότητας, καθώς και η υποταγή της γυναίκας στον άντρα και της κοινωνίας στην εκκλησία.

Η αξιολόγηση θα βασιστεί σε γραπτές εξετάσεις, ενώ θα ληφθεί υπόψη και η συμμετοχή των φοιτητριών/τητών στο μάθημα. Ο τελικός βαθμός θα διαμορφωθεί ως εξής: 1. Ενδιάμεση γραπτή εξέταση (45%), 2. Τελική γραπτή εξέταση (45%), 3. Συμμετοχή (10%).

Αναλυτική βιβλιογραφία των κειμένων που θα εξεταστούν, καθώς και της δευτερεύουσας βιβλιογραφίας θα δοθεί στο μάθημα, ωστόσο στην υποχρεωτική βιβλιογραφία θα περιλαμβάνεται το εξής εγχειρίδιο που καλό είναι οι ενδιαφερόμενες/-οι να το προμηθευτούν πριν την έναρξη των διαλέξεων:

R. W. Connell, *Το κοινωνικό φύλο*, μτφρ. Ελένη Κοτσιφού, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2006

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Έμμετρες ιστορικές αφηγήσεις πριν την Άλωση

Κωδικός μαθήματος: BNE 228

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11930

Διδάσκουσα: Παπαδάκη Ρένα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο διάστημα ανάμεσα στην κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους το 1204 και την άλωσή της από τους Οθωμανούς το 1453 τοποθετείται μια σειρά έμμετρων χρονικών, ιστορικών τραγουδιών και θρήνων, που πραγματεύονται τη δράση σημαντικών δυτικών οικογενειών στον ελληνικό χώρο, καθώς και άλλα κοινωνικοπολιτικά και πολεμικά δρώμενα που συνδέονται με την διείσδυση του Ισλάμ στη χριστιανική Ανατολή. Οι αφηγηματικές και υφολογικές δομές τις οποίες ο εκάστοτε συγγραφέας επιλέγει για να απεικονίσει και να αναπλάσσει τα ιστορικά γεγονότα είναι ενδεικτικές τόσο για τον τρόπο με τον οποίο νοηματοδοτεί τον κόσμο του όσο και για τις πρακτικές με τις οποίες η κοινωνία στην οποία ζει ερμηνεύει συμβολικά το σύνολο των εμπειριών της. Θα μελετήσουμε ποικίλα ζητήματα της κειμενικής παράδοσης και της ποιητικής των συγκεκριμένων κειμένων, καθώς και τους ιδεολογικούς προσανατολισμούς και τα ερμηνευτικά πρότυπα με τα οποία οι συγγραφείς προσεγγίζουν το ιστορικό γίνεσθαι, αναζητώντας μέσα από τον μύθο, τη θρησκεία και τη μεταφυσική, τα βαθύτερα αίτια του. Απώτερος στόχος μας θα είναι η διερεύνηση των σχέσεων ανάμεσα στη λογοτεχνική εκφορά των ιστορικών γεγονότων, τη ρητορική και τον ηθικό στοχασμό, αλλά και η διαπίστωση των τρόπων με τους οποίους διαμορφώνεται η συνείδηση του «εαυτού» και του «άλλου» κατά τη συνύπαρξη και την αναμέτρηση πολιτισμικών ετεροτήτων.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Ιταλικές Πηγές του Ερωτόκριτου

Κωδικός μαθήματος: BNE 229

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11843

Διδάσκουσα: Gaia Zaccagni

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Η Πρώιμη Κρητική Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 230

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11931

Διδάσκουσα: Παπαδάκη Ρένα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο Βιτσέντζος Κορνάρος και ο Γεώργιος Χορτάτσης είναι δύο κορυφαίοι έλληνες συγγραφείς της πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας. Στο μάθημα θα παρουσιαστούν και θα εξεταστούν συγκριτικά τα βασικά έργα τους (ο Ερωτόκριτος του Κορνάρου και η Θυσία του Αβραάμ που του αποδίδεται, καθώς και τα τρία βέβαια έργα του Χορτάτση, δηλ. το ποιμενικό δράμα Πανώρια, η τραγωδία Ερωφίλη και η κωμωδία Κατσούρμπος). Μέσα από τα κείμενα οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με τον πολιτισμό της Αναγέννησης στην Κρήτη και την Ευρώπη, θα γνωρίσουν της σημαντικές λογοτεχνικές και πολιτισμικές διαμάχες της εποχής (στις οποίες οι δύο συγγραφείς συμμετέχουν μέσα από το έργο τους), ενώ έμφαση θα δοθεί ειδικότερα στο θέμα των μεταμορφώσεων του έρωτα (αγάπη/σεξ/πορνεία, κλπ).

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Το Επτανησιακό Θέατρο (17-18 αιωνας)

Κωδικός μαθήματος: BNE 232

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11895

Διδάσκουσα: Παπαδάκη Ρένα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τους τελευταίους αιώνες της βενετικής κυριαρχίας, τα νησιά του Ιονίου ανέπτυξαν πλούσια και πολύμορφη θεατρική δραστηριότητα. Άδελφοι και επώνυμοι συγγραφείς και μεταφραστές-διασκευαστές αφομοίωσαν δημιουργικά τις επιδράσεις του ιταλικού και γενικότερα του ευρωπαϊκού θεατρικού γίνεσθαι και αναζωογόνησαν τις μνήμες της κρητικής λογοτεχνικής παράδοσης για να δημιουργήσουν πρωτότυπες συνθέσεις, που απομακρύνθηκαν σταδιακά από την κλασικίζουσα δραματουργία, υιοθέτησαν χαρακτηριστικά του θεάτρου του μπαρόκ, δέχτηκαν ισχυρή επίδραση από τις παραστάσεις της commedia dell'arte κι έφτασαν ως την κωμωδία χαρακτήρων. Θησαυρίζοντας τις εμπειρίες ερασιτεχνικών παραστάσεων, καθώς και στοιχεία του λαϊκού πολιτισμού, διατήρησαν ανοιχτό το διάλυο επικοινωνίας ανάμεσα στην έντεχνη θεατρική παραγωγή και τις θεατρόμορφες τελετές της αγροτικής και αστικής ζωής, τις προθεατρικές εκδηλώσεις και τις πρωτοβάθμιες μορφές θεάτρου. Οι τρόποι με τους οποίους διαπλέκονται τα παραπάνω στοιχεία σε κάθε έργο της επτανησιακής δραματουργίας θα μελετηθούν διεξοδικά με πολυεπίπεδες ερμηνευτικές αναγνώσεις.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Γραμματεία και Λογοτεχνία του Νεοελληνικού Διαφωτισμού

Κωδικός μαθήματος: BNE 234

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11837

Διδάσκουσα: Ιουλία Χατζηπαναγιώτη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Το Ηθογραφικό Διήγημα

Κωδικός μαθήματος: BNE 247

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11842

Διδάσκουσα: Gaia Zaccagni

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο Ρομαντισμός στην Ευρώπη στρέφει την προσοχή των διανοούμενων και των λογοτεχνών προς τις ρίζες των λαών και τις λαϊκές παραδόσεις. Στην Ελλάδα καθοριστικός υπήρξε ο όλος του περιοδικού Εστία, το οποίο εμπέδωσε την έρευνα σχετικά με τα Έθνη και τα έθιμα του λαού και εγκαινίασε ένα «είδος γραμματολογικών νέων».

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Το Έργο του Κωστή Παλαμά

Κωδικός μαθήματος: BNE 249

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11821

Διδάσκων: Παντελής Βουτουρής

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Ο Γιώργος Σεφέρης ως ποιητής και δοκιμιογράφος

Κωδικός μαθήματος: BNE 265

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11838

Διδάσκουσα: Ταμπακάκη Πολίνα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Ρήματα ως χρώματα: Το Βυζαντινό Επίγραμμα (9ος-14ος αι.)

Κωδικός μαθήματος: BNE 305

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 11823

Διδάσκων: Παναγιώτης Αγαπητός

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο προσφέρει μια «εισαγωγή» στον βυζαντινό λογοτεχνικό πολιτισμό μέσα από μια εκ του σύνεγγυς επισκόπηση της βυζαντινής (μη αφηγηματικής) ποίησης από τον 9ο μέχρι και τα μέσα περίπου του 14ου αιώνα. Βασιζόμενο σε μια ευρεία επιλογή βυζαντινών ποιημάτων με θέματα εκφραστικά, ερωτικά, ποιητολογικά, θρησκευτικά και νεκρικά, το μάθημα εξετάζει τις ποικιλότητες μεταμορφώσεις του ελληνιστικού επιγράμματος και τη δημιουργία νέων μορφών ποίησης «μικρού μήκους» στη βυζαντινή κοινωνία. Δίνεται έμφαση σε ζητήματα όπως η σχέση πατρώνων και ποιητών, η υλική παρουσία του λόγου, η ειδολογική μίξη και απόκλιση, η δομή και η «αφηγηματικότητα», η ποιητική, η ρητορική και το μέτρο.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Ελληνικός και Γαλλικός Υπερρεαλισμός

Κωδικός μαθήματος: ΒΝΕ 339

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 11824

Διδάσκουσα: Νάντια Στυλιανού

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Ταυτότητες στη λογοτεχνία (εθνοτικές/εθνικές, θρησκευτικές και έμφυλες)

Κωδικός μαθήματος: BNE 340

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 11825

Διδάσκων: Καπλάνης Τάσος

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του σεμιναρίου είναι η διερεύνηση του ζητήματος των ταυτοτήτων (εθνοτικών/εθνικών, θρησκευτικών και έμφυλων), όπως καταγράφονται σε νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα πριν τη δημιουργία του ελλαδικού εθνικού κράτους (1830/2).

Σε θεωρητικό επίπεδο θα διερευνηθεί η σχέση ταυτότητας και ετερότητας και η αντανάκλασή της στον καθρέφτη της λογοτεχνίας. Πιο συγκεκριμένα, θα εστιάσουμε σε ζητήματα αυτοπροσδιορισμού και ετεροπροσδιορισμού: πώς αυτοπροσδιορίζονταν οι ελληνόφωνοι ορθόδοξοι χριστιανικοί πληθυσμοί της καθ' ημάς Ανατολής, ποια σχέση είχαν οι τοπικές ταυτότητές τους (Κύπριοι, Κρητικός, κλπ.) με τις εθνοτικές, πώς έβλεπαν τις διαφορές τους με άλλες εθνοτικές/θρησκευτικές ομάδες που ζούσαν στον ίδιο χώρο (λ.χ. Τούρκους, Βλάχους, ρωμαιοκαθολικούς, μουσουλμάνους, κλπ.), πόσο επηρεάζουν και πώς διαμορφώνουν τα στοιχεία αυτά τις έμφυλες ταυτότητες των υποκειμένων και τέλος πώς αναδεικνύονται όλα αυτά τα στοιχεία μέσα στα κείμενα της περιόδου από τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας μέχρι τη δημιουργία του ελλαδικού εθνικού κράτους.

Αναλυτική βιβλιογραφία θα δοθεί στο πρώτο μάθημα, όπου επίσης θα δοθούν αναλυτικές οδηγίες για τη φύση των παρουσιάσεων και των εργασιών, που θα αποτελέσουν το μέσο αξιολόγησης των φοιτητριών/τητών.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Τάσεις της Νεότερης Πεζογραφίας

Κωδικός μαθήματος: BNE 345

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 11826

Διδάσκουσα: Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Η «Γενιά του 1880» και η Ποίηση ως Τρ

Κωδικός μαθήματος: BNE 352

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 11828

Διδάσκουσα: Τμαπακάκη Πολίνα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Βυζαντινός Αυτοβιογραφικός Λόγος

Κωδικός μαθήματος: BNE 525

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 11839

Διδάσκων: Martin Hinterberger

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξετάζονται οι διαφορετικοί τρόποι αυτοαναπαράστασης σε λογοτεχνικά και μη-λογοτεχνικά κείμενα. Οι τρόποι αυτοί συνδέονται στενά με συγκεκριμένες βυζαντινές νοοτροπίες και τις δυνατότητες αντίληψης του Εαυτού. Για την κατανόηση του βυζαντινού αυτοβιογραφικού λόγου απαραίτητη είναι και η αναζήτηση των σημερινών συμβάσεων στις οποίες υπόκειται η διαμόρφωση του αυτοειδώλου.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Πόλεων Αλώσεις

Κωδικός μαθήματος: BNE 567

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 11840

Διδάσκουσα: Γιαννούλη Αντωνία

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εξετάζει το θέμα της άλωσης βυζαντινών πόλεων, όπως αποτυπώνεται σε διάφορα είδη της βυζαντινής γραμματείας. Μελετούνται αντιπροσωπευτικά παραδείγματα, ξεκινώντας από την ιστορική καταγραφή των γεγονότων που εκτυλίχθηκαν πριν και μετά από την άλωση μιας πόλης, όπως την προσφέρουν γνωστά ιστοριογραφικά έργα, και καταλήγοντας στην ποιητική ανάπλαση του θέματος, όπως εμφανίζεται σε μονωδίες ή στους λεγόμενους Θρήνους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις αλώσεις της Θεσσαλονίκης και της Κωνσταντινούπολης.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Η Πρόσληψη του Έργου του Σολωμού

Κωδικός μαθήματος: BNE 678

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 11302

Διδάσκουσα: Ταμπακάκη Πολίνα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Αφηγητική και Ερμηνευτική Προσέγγιση στον «Ερωτόκριτο»

Κωδικός μαθήματος: BNE 680

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 11829

Διδάσκουσα: Μιχαήλ Πιερίς

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Η λογοτεχνική μετάφραση: Θεωρία και Πρακτική

Κωδικός μαθήματος: BNE 687

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 11830

Διδάσκουσα: Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Αλήθειες και Ψέματα για την Ελληνική Γλώσσα

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 076

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11831

Διδάσκουσα: Γεωργία Αγγουράκη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 130

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11832

Διδάσκουσα: Μαριλένα Καρυσολαίμου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η διαχρονική πορεία της ελληνικής γλώσσας με ιδιαίτερη έμφαση στη μεσαιωνική και τη σύγχρονη περίοδο. Ύστερα από σύντομη αναφορά στις πηγές που τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για να διαπιστωθούν οι αλλαγές που έχουν επέλθει στην ελληνική, παρουσιάζονται οι κυριότερες φάσεις της εξέλιξης της ελληνικής γλώσσας και οι κυριότερες αλλαγές σε όλα τα γλωσσικά επίπεδα. Τέλος, γίνεται αναφορά στη διγλωσσία (γλωσσική διφυΐα) ανάμεσα σε δημοτική και καθαρεύουσα και οι επιπτώσεις της για την κοινή νέα ελληνική.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Φωνητική

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 210

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11833

Διδάσκουσα: Μαριλένα Καρυσολαίμου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το αντικείμενο της φωνητικής είναι η μελέτη των φθόγγων, δηλαδή των ήχων της ανθρώπινης ομιλίας, η οποία, στο πλαίσιο του μαθήματος αναλύεται από δύο απόψεις: την αρθρωτική και την ακουστική. Στην πρώτη περίπτωση εξετάζουμε πώς παράγεται ο ήχος της φωνής από τα διάφορα φωνητικά όργανα του ανθρώπου, στη δεύτερη μελετάμε τα φυσικά χαρακτηριστικά των ήχων από τους οποίους αποτελείται η ομιλία. Το μάθημα απευθύνεται κυρίως σε φοιτητές που ενδιαφέρονται για την επιστήμη της γλωσσολογίας ή για τη διδακτική των γλωσσών, αλλά και σε όσους επιθυμούν να αποκτήσουν βασικές γνώσεις που μπορούν να αξιοποιηθούν σε πιο ειδικές εφαρμογές όπως η ορθοφωνία, η λογοθεραπεία και οι τεχνολογίες σύνθεσης και αναγνώρισης φωνής. Η συμμετοχή στο μάθημα προϋποθέτει εξοικείωση με τις βασικές έννοιες ανάλυσης της γλώσσας και της (προφορικής) επικοινωνίας, ζητήματα τα οποία διδάσκονται στα εισαγωγικά μαθήματα γλωσσολογίας. Δίνεται έμφαση στη φωνητική περιγραφή της ελληνικής, το αντικείμενο του μαθήματος όμως δεν παύει να είναι η γενική φωνητική και όχι οι εφαρμογές σε συγκεκριμένη γλώσσα.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Μορφολογία

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 230

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11834

Διδάσκουσα: Κατσογιάννου Μαριάννα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η θεματολογία του μαθήματος στρέφεται κυρίως γύρω από τον προβληματισμό που έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο της σύγχρονης γλωσσολογίας σε σχέση με το θεωρητικό πρόβλημα του ορισμού της λέξης, με την περιγραφή των μορφημάτων ως γλωσσικών μονάδων και με τις διαδικασίες σχηματισμού λέξεων και τύπων λέξεων στις διάφορες γλώσσες. Παρουσιάζονται αναλυτικά οι βασικές μορφολογικές διαδικασίες: κλίση, παραγωγή και σύνθεση και η αντιμετώπιση τους από διάφορες θεωρίες. Αναλύονται επίσης θέματα που βρίσκονται στα όρια μορφολογίας και σύνταξης, όπως οι συντακτικές σχέσεις στο πλαίσιο των σύνθετων λέξεων και οι συντακτικές πλευρές των κλιτικών στοιχείων της γλώσσας. Δίνεται έμφαση στα δεδομένα της ελληνικής και γίνεται προσπάθεια να συνδέεται η θεωρία με την παρουσίαση της μορφολογικής ανάλυσης ενός συγκεκριμένου κεφαλαίου από τη γραμματική της ελληνικής (για παράδειγμα, η κλίση των ουσιαστικών ή ο σχηματισμός των παραθετικών των επιθέτων στην κυπριακή). Δεδομένου όμως ότι το αντικείμενο του μαθήματος είναι η μορφολογική θεωρία, χρησιμοποιούνται πολλά παραδείγματα και ασκήσεις από διάφορες γλώσσες.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Σημασιολογία

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 250

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11835

Διδάσκουσα: Γεωργία Αγγουράκη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό έχει δύο στόχους. Ως πρώτος στόχος τίθεται η εξοικείωση των φοιτητών με τα εργαλεία και τις μεθόδους που χρησιμοποιεί η σύγχρονη τυπική σημασιολογία (formal semantics) για την ανάλυση της φυσικής γλώσσας. Συγκεκριμένα θα διδαχθούν οι βασικές αρχές της θεωρίας του Μοντέλου: η αρχή της συνδυαστικότητας του Frege, στοιχεία προτασιακής και κατηγορηματικής Λογικής, και στοιχεία της θεωρίας των τύπων με έμφαση στον λογισμό λ (λ-calculus). Δεύτερος στόχος είναι να εφαρμοστούν οι κεκτημένες γνώσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα της γραμματικής των Ελληνικών προκειμένου να καταδειχτεί η χρησιμότητα τους στην επίλυση των προβλημάτων αυτών. Συγκεκριμένα, θα συζητηθούν προβλήματα σχετικά με άρνηση, έγκλιση, πολικότητα, αναφορικές προτάσεις, ποσοτικοποίηση, ερωτηματικές προτάσεις, δεσμευμένη και μη-δεσμευμένη αναφορά, και έλλειψη, Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στη σχέση σημασιολογίας και σύνταξης (στο συντακτικό μοντέλο της μετασηματιστικής γραμματικής), και σημασιολογίας και πραγματολογίας. Κάποιες βασικές έννοιες της πραγματολογίας θα συζητηθούν σε αυτό το πλαίσιο, όπως π.χ. υπονόημα, προϋπόθεση, και γλωσσική πράξη.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-11 / ΕΑΡΙΝΟ εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος: Γλωσσικός Σχεδιασμός

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 280

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11836

Διδάσκουσα: Μαριλένα Καρυσολαίμου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές σε ένα σχετικά νέο τομέα έρευνας που αφορά την ηθελημένη παρέμβαση για ρύθμιση γλωσσικών θεμάτων, το γλωσσικό σχεδιασμό. Το μάθημα διαιρείται σε δύο μέρη.

Στο πρώτο, κυρίως θεωρητικό, μέρος, θα μας απασχολήσουν: (α) η διάκριση ανάμεσα σε γλωσσική πολιτική και γλωσσικό σχεδιασμό και ο τρόπος με τον οποίο συνδυάζονται, (β) τα είδη γλωσσικού σχεδιασμού (γ) οι φορείς γλωσσικής πολιτικής και γλωσσικού σχεδιασμού και τέλος (δ) ο γλωσσικός σχεδιασμός ως διαχείριση γλωσσικών προβλημάτων.

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεων όπου εξετάζονται επί μέρους πολιτικές και σχεδιασμοί στο πλαίσιο επίλυσης συγκεκριμένων προβλημάτων καθώς και οι συνθήκες επιτυχίας ή αποτυχίας αυτών των πολιτικών και σχεδιασμών. Ανάμεσα σε άλλα παρουσιάζονται η πολιτική του τρίτου αντικατάστατου, θέματα γλωσσικής αναβίωσης, η σχέση ανάμεσα σε γλωσσική πολιτική και πολιτική ιδεολογία.